

Verksamhetsplan för Finlands internationella strategi för vattensektorn 2023

1. Inledning

Finlands internationella strategi för vattensektorn (2018–2030) är fem ministeriers (utrikesministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet, arbets- och näringsministeriet och social- och hälsovårdsministeriet) gemensamma strategi som även kan utnyttjas av intressentgrupperna i deras verksamhet. Strategin baserar sig på tre prioriterade områden (I Hållbar utveckling och vatten, II Människan och vatten, III Fred och vatten) samt övergripande mål för dessa.

Genomförandet av strategin styrs av en verksamhetsplan som uppdateras varje år under ledning av en tvärssektoriell tjänstemannagrupp för internationella vattenfrågor. I verksamhetsplanen beskrivs genomförandet av strategin i ljuset av de rådande förhållandena och nya konkreta prioriterade åtgärder för påverkan och finansiering fastställs för det kommande året. Alla åtgärder utförs inte varje år. Finlands internationella strategi för vattensektorn genomförs i samarbete mellan de undertecknande ministerierna och intressentgrupperna. Genomförandet samordnas och leds av ministeriernas gemensamma specialrepresentant för internationella vattenärenden vid utrikesministeriets politiska avdelning i samarbete med ministerierna. I verksamhetsplanen beskrivs framför allt den offentliga förvaltningens arbete för att främja strategin. Genomförandet följs upp av en tjänstemannagrupp för internationella vattenfrågor.

I verksamhetsplanen presenteras i korthet de huvudsakliga åtgärderna för påverkan och finansiering under år 2022 och hur finansieringen riktats till de olika strategiska pelarna. Eventuella brister inom finansieringen eller påverkan lyfts fram. I det andra kapitlet utvärderas den föregående perioden i korthet. Utifrån slutsatserna om föregående år presenteras i det tredje kapitlet prioriteringarna för påverkan och finansiering som blir åtgärder 2023.

Coronapandemin påverkade avsevärt även genomförandet av planerna för vattensektorn under 2020–2021 och var en osäkerhetsfaktor i början av 2022. Rysslands anfallskrig i Ukraina har försvårat samarbetet på den internationella arenan. Pandemin och Rysslands anfallskrig har indirekt påverkat även vattenärendena: till exempel har vatten-, sanitets- och hygienfrågorna fått ökad betydelse när det gäller att svara på pandemin och Rysslands anfallskrig syns delvis som ändringar i viktningen av utvecklingsfinansieringen.

2. Åtgärder 2022

I tjänstemannagruppen för internationella vattenfrågor, som sammanträdde tre gånger under 2022, byter man aktivt information om de offentliga aktörernas verksamhet och om Finlands ståndpunkter

om och internationella deltagande i ärenden som gäller vattensektorn. Därtill har den tvärspektoriella samordningen utökats avsevärt i och med beredningsmötena för FN:s vattenkonferens 2023.

Påverkan

Under 2022 var ministeriernas viktigaste påverkansåtgärder inom vattensektorn följande:

- deltagandet i FN:s högnivåmöten om vattenärenden samt i andra viktiga vattenmöten och beredningen av dem. Ministerierna deltog i ett exceptionellt stort antal internationella vattenmöten¹ inom ramen för beredningen av FN:s vattenkonferens. Finland har deltagit i de flesta evenemangen och samordnat deltagandet mellan ministerierna.
- påverkandet av vattentematiken, i synnerhet FN:s resolutioner i anslutning till SDG 6 (Rent vatten och sanitet);
- ökningen av den internationella finansieringen för vattensektorn, inledningen av programmet för vattensektorns tillväxt och internationalisering, överföringen av det första PIF-projektet (Public Sector Investment) för vattensektorn till avtalsskedet och inledningen av beredningen av det bilaterala vattenprojektet i Nepal;
- stabiliseringen av utvecklingsfinansieringen för vattensektorn på nuvarande nivå;
- främjandet av internationaliseringen och exporten inom vattensektorn (bl.a. minister Kurvins exportfrämjande Team Finland-resa till Vietnam);
- stödjandet av arbetet inom Finlands vattenforum rf (Finnish Water Forum, FWF) och engagerandet av medlemmarna i genomförandet av den internationella vattenstrategin;
- deltagandet i kongressen IWA World Water i Köpenhamn och i Dubai Expo 2022 för Finlands vattenforum, vattensektorns företag och ministerierna;
- aktiv medverkan i vattengruppen som fungerar i FN:s regi, permanent medlemskap i styrgruppen;
- främjandet av UN-Waters initiativ SDG 6 Acceleration Framework, inklusive deltagandet i UN-Waters möten och evenemang;
- främjandet av en starkare fokus på vattenfrågor inom ramen för klimatarbetet, bl.a. genom att stödja professor Hannele Pokkas arbete i den internationella gruppen för vatten- och klimatledare som samordnas av WMO, samt deltagandet i klimatområdet COP27 och ordnandet av dess sidoevenemang (bl.a. gränsvattensamarbetets roll när det gäller klimatsäkerheten och ökningen av klimatfinansieringens verkningfullhet);
- främjandet av ansvarsfull vattenförbrukning bl.a. genom att utnyttja resultaten från projektet inom statsrådets utrednings- och forskningsverksamhet som syftar till att göra Finland och de finländska företagen till de mest ansvarsfulla vattenaktörerna före 2030 ("Suomi ja suomalaisyritykset maailman vesivastuullisimmiksi vuoteen 2030 mennessä"); utarbetandet och genomförandet av en genomförandeplan för deklARATIONEN COP26 Glasgow Declaration on Fair Water Footprints. GlasgowdeklARATIONEN och Finlands vattenansvarsarbete marknadsfördes även i samband med vattenfestivalen i Bled under ett evenemang som ordnades tillsammans med Österrike och Slovenien.
- aktiv medverkan till att öka vattnets roll inom ramen för de internationella konventionerna om biologisk mångfald (t.ex. FN:s konvention om biologisk mångfald och Ramsarkonventionen);
- stödjandet av Finlands mandatperiod i människorättsrådet (i synnerhet utarbetandet av resolutionen för rent dricksvatten och sanitet som mänskliga rättigheter);
- etableringen av verksamheten i vattendiplomatnätverket och stärkandet av dess kapacitet;

---

¹ World Water Forum in Senegal (03/2022), World Water Day Event (03/2022), UNECE Preparation Meeting for Water Conference (04/2022), WWF Feedback Event in New York (04/2022), Dushanbe Water Conference (06/2022), Geneva Water Dialogue (06/2022), UN Oceans Conference (06/2022), UNECE Water Conference 30 Years (07/2022), Stockholm World Water Week (08/2022), Preparatory Meeting for UN Water Conference (10/2022), COP27 (11/2022), and UNECE Water and Health Protocol Meeting of the Parties (11/2022), UN-Waters möte och Groundwater Summit (12/2022)

- genomförandet och planeringen av vattendiplomatin inom utvalda geografiska målområden;
- intensifieringen av vattendiplomatisamarbetet med de strategiska samarbetspartnerna;
- stödjandet av sekretariatet för protokollet om vatten och hälsa till UNECE:s vattenkonvention, deltagandet i beslutsfattandet som medlem i protokollets direktionsorgan, främjandet av genomförandet av de uppdaterade nationella målen för protokollet om vatten och hälsa samt slutförandet och genomförandet av färdplanen;
- ordnandet av 30-årsjubileet för UNECE:s vattenkonvention tillsammans med Estland i Tallinn och deltagandet i evenemanget på kanslichefsnivå samt med en bredbasig delegation;
- mångsidigt stöd för sekretariatet för UNECE:s vattenkonvention och aktivt främjande av arbetsplanen i rollen som ledande land i arbetsområdena, inklusive deltagandet i Namibienverkstaden, samt finansieringen och ordnandet av den regionala vattendelningsverkstaden i Centralasien.
- deltagandet i vattenveckorna i Stockholm och ordnandet av sidoevenemang (*Women in Water Diplomacy Global Network meeting, Value of Water at Times of Armed Conflicts* ja *The Value of Transboundary Cooperation for Addressing global changes jointly*);
- finansieringen av utbildningen av internationella aktörer om vattentemat före det globala vattenforumet och delning av erfarenheter bland annat om naturbaserade lösningar, nexusstrategin och vattendiplomatin i flera sidoevenemang till forumet;
- utnämmandet av ministeriernas gemensamma specialrepresentant för internationella vattenärenden (utrikesministeriet, jord- och skogsbruksministeriet, miljöministeriet och social- och hälsovårdsministeriet) vid centret för fredsmedling vid utrikesministeriets politiska avdelning.

Finansiering

Känd finansiering från ministerierna för genomförandet av Finlands internationella strategi för vattensektorn 2018–2030 (MEUR):

Hållbar utveckling och vatten:	Människan och vatten:	Fred och vatten:
41,2	63,0	4,7

Den internationella finansieringen för vattensektorn har förverkligats enligt förväntningarna och ministeriernas finansiering för vattensektorn är på en rimlig nivå. En betydande del av finansieringen inkluderar EU:s delegerade finansiering för Finlands vattenresursförvaltningsprojekt i Nepal. Finansieringen håller på att öka tack vare återhämtningsinsatserna för coronakrisen.

Ministerierna fortsatte att stödja FWF, vars första treåriga programperiod avslutades och evaluerades 2022. Ett nytt treårigt program inleddes 2023.

Utvecklingssamarbetet inom Finlands landprogram för Nepal riktas 2021–2024 huvudsakligen till att förbättra vattenförsörjningen, saniteten och klimathållbarheten samt till att stödja undervisningssektorn och främja jämställdheten och den sociala delaktigheten. Inom landprogrammet för Nepal främjas vattenförsörjningen och saniteten inom följande projekt:

- Projektet för hållbara vattenförsörjnings- och sanitetstjänster för alla (Sustainable WASH for All). Ett vatten- och sanitetsprojekt som genomförs i den avlägsna provinsen Karnali i Nepal med finansiering från Finland och EU under 2022–2027.
- Minskad användning av dricksvatten som innehåller arsenik i Nepal 2020–2023. Finländska projektaktörer är Finlands miljöcentral och Geologiska forskningscentralen.
- Projektet för klimatresilienta ekosystem inom jordbruket (Vihreä ja vahva länsi). Projekt för värdekedjor som genomförs av GIZ 2021–2024 och finansieras av Finland, Tyskland och EU och inom vilket man även skapar vattenförsörjningssystem (t.ex. bevattningssystem).
- Under beredning projektet Local Adaptation to Climate Change (LACC) i fjärran västern i Nepal där man under 2023–2028 ska stödja kommunerna förutom med vattenförsörjning även inom många andra sektorer. Enligt planen skulle projektet finansieras med stöd av Finland och EU, och finansieringen skulle bli ett betydande tillskott under pelaren Människan och vatten.

I Etiopien förbättrar Finland genom utvecklingssamarbete tillgången till vatten och sanitet och säkerställer att även personer med funktionshinder och människor i en utsatt ställning har nytta av detta. Lokalsamhällena får utbildning så att de själva kan se till att vattenstationer och toaletter fungerar. Den politiska instabiliteten i Etiopien har försvårat genomförandet av projekten i synnerhet i Tigray och tidvis i vissa områden i Amhara. Infrastruktur har förstörts i konfliktområdena. I Etiopien främjas vattenförsörjningen och saniteten inom följande projekt:

- COWASH IV (2021–2024), vattenförsörjnings- och sanitetsprojekt på landsbygden i Etiopien. Projektets verksamhetsmodell grundar sig på ett kollektivt tillvägagångssätt: byborna ansvarar själva för administrationen, genomförandet och underhållet av vattenprojektet.
- Programmet för samfinansiering för vattensektorn i Etiopien (CWA). Den etiopiska regeringens vattenförsörjnings-, sanitets- och hygienprogram (One WASH National Program) stöds via en gemensam fond.

I Kirgizistan och Tadzjikistan har två IKI-projekt med vattentema genomförts. I Uzbekistan planeras ett IKI-projekt med vattentema. I Colombia har kvalitetssäkringen i vattenlaboratorierna fortsatt inom ramen för Finlands miljöcentrals treåriga IKI-projekt COFI-Water (2020–2023).

I samarbetet mellan Vietnam och Finland håller man i och med den ekonomiska tillväxten i Vietnam på att övergå från traditionellt utvecklingssamarbete till kommersiellt samarbete. Samarbetet inom vattensektorn fortsätter genom projekt i den privata sektorn bland annat med hjälp av det nya PIF-finansieringsinstrumentet. Därtill utreder man behovet av att ge experthjälp om vattenlagstiftning till Vietnam.

Utrikesministeriet finansierar även flera utvecklingssamarbetsprojekt som genomförs av frivilligorganisationer. Vissa av dem har vattentema, som till exempel föreningen Käymäläseura Huussi ry:s torrtoalettsprogram i Zambia.

3. Åtgärder 2023

Påverkan

De viktigaste prioriteringarna för påverkan inom vattensektorn 2023 är åtgärder med vilka man strävar efter att allmänt påverka den internationella vattenpolitiken i världen och i Finland. Strategins mål har grupperats under de tre pelarna: hållbar utveckling och vatten, människan och vatten samt fred och vatten.

Det viktigaste evenemanget inom vattensektorn 2023 är FN:s vattenkonferens i New York 23–24.3.2023 som är den första i sitt slag sedan 1977 (Mar del Plata, Argentina). Konferensen kretsar kring fem interaktiva diskussioner och handlingsplanen Water Action Agenda. I handlingsplanen kan olika aktörer göra frivilliga åtaganden och finländska aktörer uppmuntras till detta. Ingen resolution kommer att förhandlas fram vid konferensen. Finland strävar efter att ha en aktiv roll under konferensen och ordnar sidoevenemang i samband med konferensen.

År 2023 ska Finlands roll under de globala vattenveckorna i Stockholm stärkas ytterligare. Finland fungerar för första gången som en av de sammankallande för seminariet under vattenveckorna. Finland fortsätter även sin verksamhet bland annat som medlem i styrgruppen i den vattengrupp som fungerar i FN:s regi.

En betydande helhet är att i internationella sammanhang främja internationaliseringen och exporten inom den finländska vattensektorn. Stödet för arbetet i Finlands vattenforum (FWF) fortsätter och forumets medlemmar engageras i att genomföra *Finlands internationella strategi för vattensektorn*.

Finland utnyttjar de eventuella synergier i vattensektorn och vattenpolitiken som uppstår tillsammans med de blivande EU-ordförandena 2023 (Sverige och Spanien). På finansieringssidan strävar aktörerna till att påverka ökningen av den internationella finansieringen i vattensektorn. Målet är att bibehålla utvecklingsfinansieringen för vatten på nuvarande nivå eller höja den samt att fördela verksamheten mer strategiskt mellan de olika pelarna i Finlands internationella strategi för vattensektorn.

Hållbar utveckling och vatten

- att delta i mellanrapporteringen av SDG 6 (Rent vatten och sanitet) vid FN:s High Level Political Forum;
- att främja UN-Waters initiativ SDG 6 Acceleration Framework, inklusive att delta i UN-Waters möten och evenemang och samarbeta med andra aktörer;
- att lyfta fram vattenfrågor samt metoder och uppföljning/information för vattenförvaltning i klimatinitiativ och klimatdebatter: bl.a. stödet för professor Hannele Pokka i gruppen för vatten- och klimatledare som samordnas av WMO, och synergier med IKI-projekt med vattentema i Centralasien;
- att påverka åtgärderna i det kommande regeringsprogrammet när det gäller vattenstrategins prioriteringar, utvecklingspolitiska principer som sträcker sig över valperioderna samt EU:s och Finlands Afrikastrategier;

9.2.2022, Helsingfors

- att främja vattenansvaret; Finland fortsätter aktivt verksamheten inom genomförandet av Fair Water Footprints-initiativet och arbetet för att få nya undertecknare till initiativet.
- att delta i vattensamarbetet mellan EU och Kina (China-Europe Water Platform, CEWP);
- att aktivt medverka till att öka vattnets roll inom ramen för de internationella konventionerna om biologisk mångfald (t.ex. FN:s konvention om biologisk mångfald och Ramsarkonventionen);
- att delta i OECD:s initiativ om vattenförvaltning.

Människan och vatten

- att vid behov stödja Finlands mandatperiod i människorättsrådet;
- att stödja sekretariatet för protokollet om vatten och hälsa till UNECE:s vattenkonvention, delta i beslutsfattandet som medlem av presidiet för protokollet, främja genomförandet av de uppdaterade nationella målen för protokollet om vatten och hälsa;
- att systematiskt stärka vatten- och sanitetsåtgärderna och vatten- och sanitetsinfrastrukturen samt ökningen och internationaliseringen av vattenkunnandet inom ramen för återhämtnings- och återuppbyggnadsinsatserna efter pandemin.
- att möjliggöra finländska aktörers deltagande i återuppbyggnaden av Ukraina
- att delta i WHO:s sjunde konferens *Ministerial Conference on Environment and Health*.

Fred och vatten

- Det finns en stor efterfrågan på verksamhet inom ramen för vattendiplomatiarbetet och -nätverket. Åtgärderna inom det gemensamma projektet för vattendiplomati prioriteras och kapaciteten stärks ytterligare så att allt fler experter kan engageras i processerna kring vattendiplomatin.
- åtgärder inom vattendiplomati i utvalda geografiska målområden
- att fortsätta intensifiera vattendiplomatisamarbetet med de strategiska samarbetspartnerna (i synnerhet Afrikanska unionen, Senegal, Schweiz, Sverige och Slovenien).
- att inleda utvecklingen av samarbetet med EU-kommissionen i synnerhet i fråga om vattendiplomatin med beaktande av bland annat möjligheterna med Team Europe-initiativet med vatten-energi-klimattema i Centralasien och de eventuella fortsatta åtgärderna från det regionala mötet 2022, och att utreda möjligheten att delta i Team Europe-initiativet som gäller gränsvattensamarbetet i Afrika.
- att stödja sekretariatet för UNECE:s vattenkonvention och aktivt främja arbetsplanen i rollen som ledande land i arbetsområdena (uppföljning och utvärdering, delning av vatten, kopplingar till vatten-mat-energi-ekosystemet)
- att delta aktivt i arbetsgrupperna för UNECE:s vattenkonvention; delat ordförandeskap i arbetsgruppen för uppföljning och utvärdering, ordförandeskap i uppdragsgruppen för kopplingar till vatten-mat-energi-ekosystemet och deltagande i arbetsgrupperna för gemensam förvaltning av vattenresurser och delning av vattenresurser;
- att främja gränsvattensamarbetet inom ramen för flerpartskoalitionen *Transboundary Water Cooperation Coalition*.
- att inleda ett bilateralt samarbete med Namibia för att ratificera och genomföra vattenkonventionen.

Finansiering

Prioriteringarna i finansieringen 2023 är följande:

9.2.2022, Helsingfors

- att genomföra den andra finansieringsutlysningen för programmet för tillväxt och internationalisering av vattenkompetens som hör till Finlands program för hållbar utveckling och verkställa projekten från den första utlysningen
- att upprätthålla finansieringen för UNECE:s vattenkonvention
- att genomföra projektet för vattendiplomati och fortsätta stödet
- att fortsätta stödet för Finlands vattenforum (FWF) under en ny treårsperiod
- att fortsätta genomförandet av landprogrammen i Nepal och Etiopien inom vattensektorn
- att bereda PIF-projekt i anslutning till vattenförsörjning och sanitet (Kenya och Vietnam)
- att bereda Finlands miljöcentrals IKI-projekt i Uzbekistan